

Effect of The Advanced Systematic Thinking Process GPAS 5 Steps Combined with SQ6R Reading Techniques on The Critical Reading Ability and Communication Ability of Mathayom 3 Students

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R
ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Received: Mar 15, 2025

Revised: Apr 10, 2025

Accepted: Apr 11, 2025

Karuthchakai Jaiwong (กรัชกาย ไจวงศ์)*

School of Education, Curriculum and Instruction, University of Phayao

คณะวิทยาลัยการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยพะเยา

Wilaihorn Witchayawat (วิไลภรณ์ วิชญาวัดณ์)

School of Education, Curriculum and Instruction, University of Phayao

คณะวิทยาลัยการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยพะเยา

*Corresponding Author Email: Jw.karut@gmail.com

Abstract

This research aimed to 1) develop a learning management using the GPAS 5 Steps advanced systematic thinking process combined with SQ6R reading techniques. 2) compare the critical reading abilities of Mathayom 3 students between before and after learning, and 3) study the level and relative gain score of communication abilities in Mathayom 3 after implementing the learning management. The sample consisted of 42 Mathayom 3/4 students at Uttaradit Daruni School, Uttaradit, in the academic year 2024/2. Obtained by cluster random sampling with the classroom as the sampling unit. The instruments used in this study included 1) lesson plans, 2) a critical reading ability test, and 3) a communication ability assessment form. The statistical methods used to analyze the data were mean, standard deviation, percentage, and dependent t-test.

The findings revealed that: 1) the developed learning management, utilizing the GPAS 5 Steps advanced systematic thinking process combined with SQ6R reading techniques, demonstrated the highest level of suitability, with an effectiveness index (E.I.) of 0.6619 or 66.19%, 2) the critical reading abilities of Mathayom 3 students were significantly higher after

implementing the learning management using the GPAS 5 Steps combined with SQ6R reading techniques, at a significance level of .05, and 3) the evaluation of the communication abilities of Mathayom 3 students after implementing the learning management using the GPAS 5 Steps combined with SQ6R reading techniques was high average relative gain score.

Keywords: GPAS 5 Steps, SQ6R, Critical Reading Ability, Communication Ability

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3) ศึกษาระดับและพัฒนาศักยภาพในการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 4 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่กำลังศึกษา อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 42 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6619 หรือร้อยละ 0.66 2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิค การอ่าน SQ6R โดยภาพรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น, เทคนิคการอ่าน SQ6R, การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, การสื่อสาร

บทนำ

ปัจจุบันดำรงอยู่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคของเทคโนโลยีการสื่อสารและนวัตกรรม โลกในขณะนี้ คือ “BANI World” ที่มีความเปราะบางและขาดความแน่นอน ทักษะการอ่านและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสำคัญ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านแยกแยะข้อเท็จจริงจาก ความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสารที่ซับซ้อน การสอนอ่านจึงไม่ควรเน้นแค่ความเข้าใจ แต่ควรส่งเสริมให้เด็กคิดวิเคราะห์และ

ใช้เหตุผลระหว่างอ่านเพื่อให้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำคัญกับทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ หากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ นั้นขาดการฝึกฝนจะส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะในการดำรงชีวิต (สิริพร รัตนมุง, 2559) อีกทั้งการสื่อสารเป็น กระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ความคิด และความรู้สึกจากผู้ส่งถึงผู้รับผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การพูด การเขียน หรือกิจกรรม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตทั้งในระดับบุคคลและสังคม (นฤวรรณ ม่วงประเสริฐ, 2564; ระวีวรรณ บวกหาร, 2566) หากนักเรียนขาดทักษะนี้จะส่งผลให้การสื่อสารไม่บรรลุเป้าหมาย และ อาจเกิดปัญหาด้านความเป็นสังคม และด้านการใช้ชีวิต (ญาณวัฒน์ เสือพล, 2561)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ทั้งความสามารถในการคิดและความสามารถในการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน อีกทั้ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดสมรรถนะสื่อสาร คือ การรับและส่งสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่ แตกต่าง รวมทั้งสามารถตัดสินใจเลือกใช้สื่อ สร้างสื่อ และกลวิธีการสื่อสารที่ให้บรรลุเป้าหมายได้ อย่างเหมาะสมและความรับผิดชอบต่อสังคม จากการศึกษามูลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2564-2566 สาระที่ 1 การอ่าน มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 52.58, 58.47, 63.08 ตามลำดับ และ PISA ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น พบว่า การอ่านของนักเรียนไทย ในปี พ.ศ. 2558, พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2565 เฉลี่ยเท่ากับ 409, 394 และ 379 ตามลำดับ ถือเป็นคะแนนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ทุกปีและมีแนวโน้มลดลง (PISA Thailand, 2566, ออนไลน์) และพบว่า แม้จะตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในระดับมัธยมศึกษา แต่การจัดการเรียนรู้ยังไม่ตอบโจทย์ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ นักเรียน ยังขาดทักษะในการวิเคราะห์ สรุป ดีความ และประเมินข้อมูลจากสิ่งที่อ่าน รวมถึงการถ่ายทอดความคิดเห็น อย่างมีประสิทธิภาพ (สันติศักดิ์ ทองสร้อย และพิณพนธ์ คงวิจิตร, 2565; สุริรัตน์ อักษรกาญจน์, 2561; ชุติมา ประยงค์, 2565; วิระวัลย์ ดีเลิศ และสุธาสินี วิทยาภรณ์, 2567; ศศิมา เฉยดี, 2567) ขณะเดียวกัน นักเรียนยังประสบปัญหาด้านการสื่อสาร เช่น การใช้ระดับภาษาที่ไม่เหมาะสม มีปัญหาในการสะกดคำ และ ด้านการพูด นักเรียนบางส่วนขาดความมั่นใจในการพูดต่อหน้าผู้อื่นไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือเข้าร่วม กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพูด รวมถึงการใช้ภาษา การรับฟังและการตอบสนองที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูก กาลเทศะ ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจและการยอมรับในสังคม (บุญญาพร ทองจันทร์, 2560; กนกวรรณ สุภารายู, 2564, ออนไลน์; Kasem Bundit University, 2557)

จากปัญหาข้างต้นส่งผลกระทบต่อหลายด้านและมีความสอดคล้องกับปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี สาระการอ่านจึงเป็นสาระที่ต้องปรับปรุง อีกทั้งยังเห็นว่าการสื่อสารเป็นสมรรถนะหลักที่สำคัญสามารถนำมาพัฒนาพร้อมกับการอ่านได้ เมื่อนักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ดีจะเป็นผลดีต่อความสามารถในการสื่อสารเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยพบรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ คือ การนำกระบวนการ GPAS 5 steps มาเป็นแกนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการหลักจะช่วยให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ในระดับสูงเกิดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะ

การคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร การใช้ทักษะชีวิต และการทำงานเป็นทีม ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร และแนวทางพัฒนาสมรรถนะบุคคลในศตวรรษที่ 21 (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2564) นอกจากนี้ พบเทคนิคการอ่าน SQ6R คือ การอ่านที่เน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่าน เสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ (ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์, 2564) ช่วยสร้างนิสัยการอ่านที่ดี มีกระบวนการสอนที่มีความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนได้เรียนขั้นตอนในการอ่านพร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดให้ดีและมีประสิทธิภาพ (กรกมล เทียนไชย และปริญ ทนันทชัยบุตร, 2566)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ ดังที่ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2564) ได้กล่าวว่า กระบวนการคิดขั้นสูงช่วยพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา ทักษะที่จำเป็นดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนาคนให้มีความสามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจหลังคิด หลังทำ สรุปความรู้ความคิดรวบยอดและหลักการที่เกิดจากความเข้าใจอย่างแท้จริงด้วยผู้เรียนเอง อีกทั้งเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่เน้นให้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านอย่างเป็นระบบขั้นตอนช่วยเสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงการอ้างอิงสื่อและการเชื่อมโยงความคิดได้ (กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์, 2565) สอดคล้องกับกับ ณัฐกฤตา ใจห้าว และมณฑา ชุ่มสุนทร (2567) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการเล่นเกมกลยุทธ์ รายวิชา ส 33101 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมถึง SQ6R ก็ได้รับการยืนยันว่ามีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาทักษะการได้ ดังที่ ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังที่ได้กล่าวมาว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารเป็นความสามารถที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย และสำคัญยิ่งแก่นักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจนำการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการอ่านและการสื่อสารแก่นักเรียนเพื่อที่จะได้ฝึกฝนและพัฒนาให้เป็น “ผู้อ่านที่มีวิจารณญาณ” และเป็น “ผู้ที่มีความสามารถในการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร” อย่างเหมาะสมและอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับ

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ ทักษะความสามารถในการอ่านตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูงหรือระดับอภิปัญญา มีขั้นตอนการวิเคราะห์และประเมินผลพิจารณาเป็นลักษณะเช่นเดียวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ร่วมกับประสบการณ์เดิมมาใช้ในการแยกแยะข้อมูล มีความสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวัน ด้านบุคคลทั่วไปหากผู้ที่มีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ดีจะสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขและปลอดภัย เพราะทักษะนี้สามารถถ่วงถ่วงข้อมูล ตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้องและนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านการศึกษาควรควรหมั่นพัฒนาตนเองให้มีทักษะนี้ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้แก่แก่นักเรียนเพื่อพัฒนาตนเองให้ไปสู่ทักษะการอ่านและการคิดให้เป็นขั้นสูงต่อไป มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้อย่างสอดคล้องกัน สามารถสังเคราะห์และสรุปได้ว่ามีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเน ต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554; วนิตา พรหมเขต, 2559; เฟื่องลดา ชมชื่น, 2557; อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม, 2560; พรทิพย์ แข็งขัน และคณะ, 2553; สิริพร รัตนมุง, 2559; นิสิต ผลเดชสถาพร, 2564; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542; ดนยา วงศ์ระชะชัย, 2542; สุรรัตน์ ไชยสุริยา, 2543)

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสาร

สมรรถนะการสื่อสาร คือ ความสามารถจากการรับรู้ รับฟัง เข้าใจ ตีความ และส่งสารต่อได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่าง ๆ โดยอยู่บนพื้นฐานความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งสามารถตัดสินใจเลือกใช้และสร้างสื่อให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาจากหลักสูตรแกนกลางฯ พุทธศักราช 2551 โดยนำเอาสมรรถนะหลักความสามารถในการสื่อสารมาพัฒนาในหลักสูตรฐานสมรรถนะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กำหนดองค์ประกอบเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การรับสารอย่างมีสติและถ้อยคำเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 2) การรับและส่งสารด้วยความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง และ 3) การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร กำหนดระดับสมรรถนะการสื่อสารแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับสารอย่างมีสติและถ้อยคำเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 2) ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง และ 3) ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2565; กระทรวงศึกษาธิการ, 2551; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น

กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS 5 Steps) เป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก สามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชาการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์กัน มาจาก GPAS พัฒนาร่วมกับแนวคิดการจัดหลักสูตรการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ Active learning และพัฒนาหุปัญญา จนเกิดแนวคิดกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ โดยจะเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตกผลึกและนำไปประยุกต์ใช้สร้างผลงานที่มีประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีกระบวนการทำกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2564; พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์, 2563; ศิริวรรณ วณิชวัฒนรัชย์, 2559; นภาพร ภาเชื้อ, 2557; ศศิกานต์ หลวงนุช, 2564) ผู้วิจัยสังเคราะห์และสามารถสรุปได้ว่า มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering) คือ เริ่มจากคำถามกระตุ้นให้สังเกต สงสัย สนใจ ตั้งสมมติฐาน ข้อสงสัย รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาคัดเลือกและจัดเก็บเพื่อนำไปสู่การกระทำให้เกิดความหมายต่อไป
- 2) ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) คือ การจัดกระทำข้อมูล โดยใช้แผนภาพความคิด จัดความคิดให้เป็นระบบนำไปสู่การออกแบบสร้างทางเลือกตัดสินใจ วางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ
- 3) ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge) คือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานและลงมือทำจริง มีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอน สรุปเป็นความรู้ ความคิดรวบยอด แบบแผน หลักการและนำกระบวนการ ทักษะและหลักการ เพื่อนำไปสู่การขยายความรู้รวบยอดและเพื่อนำไปสู่การขยายความรู้
- 4) ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying and communication skill) คือ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ หลอมรวมสิ่งที่ได้จากทั้งการเรียนรู้และการแก้ปัญหาสร้างผลงานที่มีคุณภาพมานำเสนอ รายงาน อภิปราย เผยแพร่จัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้
- 5) ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating) คือ การประเมิน วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของกลุ่ม และตนเองเพื่อปรับปรุงพัฒนาเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่จะขยายประโยชน์ต่อไปสู่สังคม

4. แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

เทคนิคการอ่าน SQ6R เป็นวิธีการอ่านที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ พัฒนามาจาก SQ3R ช่วยเสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเนื้อหาด้วยตนเอง เน้นการอ่านตามขั้นตอนจนเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่าน สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ วิจาร์ณ ต่อยอดให้ละเอียดลึกซึ้งชัดเจนมากยิ่งขึ้น แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยแปลงข้อความให้เป็นข้อมูลของตน ครูคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R มีนักการศึกษา ได้อธิบายอย่างสอดคล้องกัน (กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์, 2565; Mehra, 2007; Avila, 2010 อ้างอิงใน อันยาลักษณ์ สังข์ลักษณ์, 2564; ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์, 25571; William, 2010 และอารีย์ ทองเพ็ญ, 2556 อ้างอิงใน จันทรพิมพ์ รังษี, 2565) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปถึงเทคนิคการอ่าน SQ6R แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลัก 8 ขั้นตอนย่อย และมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Pre-reading ประกอบไปด้วย 1) สำรวจ (Survey: S) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนสำรวจบทอ่าน และต้องอ่านอย่างคร่าว ๆ รวดเร็ว เช่น ดูจากหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย หรือรูปภาพที่ประกอบ

ขั้นที่ 2 While-reading ประกอบไปด้วย 2) ตั้งคำถาม (Question: Q) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนตั้งคำถาม ตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน ตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังจะอ่าน ค้นหาใจความสำคัญของเรื่อง ช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นสนใจในบทอ่าน 3) อ่าน (Read: R1) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนอ่านบทความอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหาคำตอบเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ อ่านแล้วจดบันทึกสรุปใจความสำคัญแต่ละส่วนหรือทั้งหมดของเรื่องบทอ่านที่อ่านอย่างถูกต้อง 4) บันทึก (Record: R2) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและจำเป็นตามความเข้าใจของนักเรียนตามประเด็นต่าง ๆ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม เมื่อไร อย่างไร เป็นต้น 5) จดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite: R3) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านจนจบ อาจเป็นการอ่านจบทั้งบทอ่านหรือแต่ละตอนของบทอ่าน จากนั้นให้สรุปใจความสำคัญในภาพรวมทั้งหมดโดยใช้ถ้อยคำของตนเองพร้อมทั้งอ่านทวนคำถามซ้ำ การสรุปคำตอบจะได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 Post-reading ประกอบไปด้วย 6) การทบทวน (Review: R4) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนทบทวนหัวข้อประเด็นต่าง ๆ ที่จดบันทึกไว้หลังจากที่อ่านจบแล้ว เพื่อทบทวนคำถามและคำตอบที่เคยตั้งไว้หรือเน้นในคำสำคัญ หากไม่แน่ใจประเด็นใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่เพื่อทบทวนความจำและเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ได้ 7) การสะท้อน (Reflect: R5) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นในบทอ่านที่อ่านขยายความในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ และ 8) การรวบรวมข้อมูลใหม่ (Reshape: R6) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนทำการสังเคราะห์เปลี่ยนรูปแบบข้อมูลที่ได้จากบทอ่านมาเป็นข้อมูลของตนเองแล้วนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการสร้างสรรค์ตามที่ตนมีความถนัดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ร่วมกับผู้อื่นได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (นิสิต ผลเดชสถาพร, 2564; สันติศักดิ์ทองสร้อย, 2564; อธิโชค นาคสนอง, 2565; พรรณิการ์ สมัคร, 2566; Muhammad A. Al Roomy, 2022) สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังคงมีนักการศึกษาและนักวิจัยให้ความสนใจทำการศึกษาอยู่เสมอมาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทุกงานวิจัยมีความเกี่ยวข้องกับการคิดที่พัฒนาให้เกิดเป็นทักษะขั้นสูงที่นำไปใช้กับทักษะขั้นสูงอื่น ๆ ได้แก่ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผลที่พบนักเรียนที่ได้รับการพัฒนานั้นจะมีทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้น โดยจะมีการคิดวิเคราะห์มากกว่าสิ่งที่อ่านหรือมองเห็นสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อถึงซึ่งกว่าในประโยคข้อความตัวอักษรที่ปรากฏ

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร (สุดคณิง นฤพนจิรกุล และกรัณทรรัตน์ พิงโพธิ์ทอง, 2564; นุสรรา มุหะหมัด และคณะ, 2566; ปรภัสร์ มาสะอาด และคณะ, 2566) สรุปได้ว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารอยู่ไม่มากนัก และมีการพัฒนา

ทั้งในส่วนของครูและนักเรียน เนื่องจากความสามารถในการสื่อสารเป็นคุณลักษณะสำคัญของบุคคลทุกคน และในทุกสายอาชีพ

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น (พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์, 2563; รัฐพงษ์ ศิริวิริยานันท์, 2563; วิสูตร โพธิ์เงิน และคณะ, 2564; ศศิกานต์ หลวงนุช, 2564; เมธาสิทธิ์ ธีรรัตนศรีสกุล และคณะ, 2565; กาญจนา ฐานะวุฒิกุล และน้ำทิพย์ องอาจวาณิชย์, 2567; ณัฐกฤตา ใจห้าว และมณฑา ชุ่มสุคนธ์, 2567; สมเกียรติ รองประโคน และคณะ, 2567) สรุปได้ว่า มีงานวิจัยที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่จำนวนมากในประเทศไทยและมีการนำไปปรับใช้ในหลายศาสตร์วิชาความรู้เนื่องจากเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอนชัดเจน นักเรียนสามารถศึกษาและมีส่วนร่วมได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนสามารถปรับไปใช้ในรายวิชาต่าง ๆ ของตนได้

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R (ฉันทยาลักษณ์ สังข์ลักษณ์, 2563; กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์, 2565; จันทรพิมพ์ รังษี, 2565; พิชญา เชี่ยวภาษา และกำธร คงอรุณ, 2565; กรกมล เทียนไชย และปริญ ทนันทชัยบุตร, 2566; เทพสุดา แพงจันทร์ศรี, 2566; Rusmiati and Suidamaiyanti, 2022) สรุปได้ว่า มีการศึกษาวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการอ่าน SQ6R ในการพัฒนาผู้เรียน เนื่องจาก SQ6R เป็นเทคนิควิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเบื้องต้นจนไปสู่การอ่านคิดในระดับสูง สามารถปรับไปใช้ได้ในสาขาวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาษา หรือสาขาวิชาที่ต้องการคิดวิเคราะห์จากการอ่าน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยพบว่า ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ยังไม่ม้งานวิจัยที่พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น และเทคนิคการอ่าน SQ6R ร่วมกัน รวมถึงยังไม่มีการศึกษาพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสมรรถนะสื่อสารร่วมกันโดยตรง อีกทั้งกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นมีการนำมาใช้ในรายวิชาภาษาไทยน้อยและยังไม่ม้งานวิจัยใดศึกษาความสัมพันธ์กับการสื่อสาร นอกจากนี้เทคนิคการอ่าน SQ6R มีการนำมาพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณน้อยและยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์กับการสื่อสาร จากที่กล่าวมาซึ่งเป็นช่องว่างที่งานวิจัยนี้พยายามเติมเต็มเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research) แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลัง (One group pretest-posttest design)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 ห้อง จำนวน 466 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 4 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 42 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6619 หรือร้อยละ 0.66

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน มีค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 และมีการคัดเลือกข้อสอบที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ดังนี้ ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.35–0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23–0.77 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) เท่ากับ 0.87

3.3 แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ 30 คะแนน มีค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เท่ากับ 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย 6 ท 23102 ใช้เวลาจำนวน 4 สัปดาห์ แบ่งเป็น ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง และเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียน (นอกเวลา) อย่างละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง และดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนักเรียนกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี โดยใช้มาตรฐานเดียวกันในการสอนเพื่อลดอิทธิพลของครูผู้สอน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลำดับ ดังนี้

ตาราง 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ลำดับ	กิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียด/วิธีการประเมิน	ระยะเวลา
1	การปฐมนิเทศก่อนการวิจัย	การชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แก่นักเรียน	1 ชั่วโมง (นอกเวลาเรียน)
2	การสร้างหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	การทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง ทดสอบเครื่องมือการวิจัยกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ม. 3/10 และ ม. 4/13 เพื่อพิจารณา	จำนวน 10 ชั่วโมง (ในชั่วโมงเรียน)

ลำดับ	กิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียด/วิธีการประเมิน	ระยะเวลา
	(Try out)	ความเหมาะสม ปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้จริง	และทดสอบ
	การทดลองใช้จริง กับกลุ่มตัวอย่าง	เมื่อได้เครื่องมือการวิจัยที่สมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้จริง กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ ม. 3/4	ก่อนเรียน-หลัง เรียน (นอกเวลา) รวม 12 ชั่วโมง
3	ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)	วัดความสามารถในการอ่านก่อนเรียน: ใช้แบบทดสอบ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับก่อนเรียน) ก่อนเริ่ม ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่ 1	จำนวน 1 ชั่วโมง (นอกเวลา)
4	ดำเนินการเรียนรู้ด้วย กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิค การอ่าน SQ6R	รายวิชา ภาษาไทย 6 รหัสวิชา ท 23102 การทำภาระงาน/ชิ้นงาน: การสะสมคะแนนจาก ภาระงาน/ชิ้นงานในแต่ละแผนการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการความสามารถในการสื่อสาร: ใช้แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร	จำนวน 2 ชั่วโมง ต่อแผน (5 แผน) รวม 10 ชั่วโมง
5	ทดสอบหลังเรียน (Post-test)	วัดความสามารถในการอ่านหลังเรียน: ใช้แบบทดสอบ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับหลังเรียน)	จำนวน 1 ชั่วโมง (นอกเวลา)
6	ประเมินผลและ สรุปผล	การวิเคราะห์คะแนนและพัฒนาการ รวมถึงข้อมูลที่ได้ จากการทดลองมาคำนวณทางสถิติเพื่อสรุปผล	หลังจากสิ้นสุด กิจกรรมทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าประสิทธิผลของแผนมีคุณภาพค่าดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index: E.I.)

5.2 วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

5.3 วิเคราะห์ความสามารถในการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของพัฒนาการ หรือคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Gain scores: GS)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

ตาราง 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

แผน	เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
2	การอ่านจากสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
3	การอ่านจากข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
4	การอ่านจากบทความอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
5	การอ่านจากสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
ผลรวมการประเมินความเหมาะสม		5.00	00.00	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผน พบว่า ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละของค่าดัชนีประสิทธิผล
		ก่อนเรียน	หลังเรียน		
42	30	704	1072	0.6619	66.19

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.6619 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยใช้เกณฑ์ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ภายหลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้น 0.6619 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.19

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ฯ

ตัวแปร	n	คะแนน	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	42	30	16.76	2.83	34.73	.000*
หลังเรียน	42	30	25.52	2.23		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียน ($\bar{X} = 25.52$, S.D. = 2.23) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 16.76$, S.D. = 2.83) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและร้อยละรายด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	$\bar{X}$	ร้อยละ	$\bar{X}$	ร้อยละ
ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน (5 คะแนน)	3.09	61.80	4.42	88.40
ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าภาษาและข้อมูล (10 คะแนน)	5.12	51.20	8.24	82.40
ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง (10 คะแนน)	5.62	56.20	8.60	86.00
ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ (5 คะแนน)	2.93	58.60	4.26	85.20
รวม (30 คะแนน)	16.76	55.86	25.52	85.06

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาคะแนนหลังเรียนเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถรายด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละมากที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 1 ($\bar{X} = 4.42$, ร้อยละ = 88.40) รองลงมา คือ ด้านที่ 3 ($\bar{X} = 8.60$, ร้อยละ 86.00) ลำดับต่อมา ด้านที่ 4 ($\bar{X} = 4.26$, ร้อยละ = 85.20) และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ย

คิดเป็นร้อยละน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 2 ($\bar{X}$ = 8.24, ร้อยละ = 82.40)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

ตาราง 6 ผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ฯ

	คะแนนความสามารถในการสื่อสาร					คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (GS(%))	ระดับพัฒนาการ
	ครั้งแรก	ระหว่างภาค			ครั้งหลัง		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5		
$\bar{X}$	22.95	25.74	25.45	26.64	27.33	65.22	พัฒนาการ
S.D.	2.03	1.65	1.61	1.56	1.49	18.43	ระดับสูง

จากตารางที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ฯ นักเรียนมีระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารภาพรวมอยู่ในพัฒนาการระดับสูง ($\bar{X}$ = 65.22, S.D. = 18.43) คะแนนครั้งหลัง ($\bar{X}$ = 27.33, S.D. = 1.49) เพิ่มขึ้นจากรั้งแรก ($\bar{X}$ = 22.95, S.D. = 2.03)

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ในแต่ละระดับคุณภาพ

เกณฑ์ตัดสินระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสาร		นักเรียน (คน)	ร้อยละ
ช่วงคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ		
76.00-100.00	พัฒนาการระดับสูงมาก	10	23.81
51.00-75.99	พัฒนาการระดับสูง	20	47.62
26.00-50.99	พัฒนาการระดับปานกลาง	12	28.57
1.00-25.99	พัฒนาการระดับต้น	0	0.00
0.00	ไม่มีพัฒนาการ	0	0.00
คะแนนติดลบ	พัฒนาการลดลง	0	0.00

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 42 คน ด้วยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เมื่อพิจารณาในระดับพัฒนาการตามระดับ

คุณภาพความสามารถในการสื่อสารรายบุคคล พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการระดับสูง เป็นลำดับที่ 1 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62 พัฒนาการระดับปานกลาง เป็นลำดับที่ 2 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และพัฒนาการระดับสูงมาก เป็นลำดับที่ 3 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการ มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์สูงสุดเป็นร้อยละ 100.00 อยู่ในพัฒนาการระดับสูงมาก และคะแนนสัมพัทธ์ต่ำสุดเป็นร้อยละ 42.86 อยู่ในพัฒนาการระดับปานกลาง

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงผลการจัดการเรียนรู้ที่สามารถช่วยส่งเสริมและพัฒนาแก้ไขปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมระดับมากที่สุดและมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการสื่อสารโดยภาพรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้สามารถนำไปปรับหรือบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้และเนื้อหาได้หลากหลายวิชาและในระดับชั้นอื่น ๆ ได้ อาจนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารแก่นักเรียน หรือนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ไปอบรมพัฒนาครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนำไปใช้ต่อไปได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R จำนวน 5 แผน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6619 หรือร้อยละ 0.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและออกแบบอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์หลักสูตรและตัวชี้วัดกำหนดเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงได้เตรียมแนวทางกรณีที่นักเรียนบางรายมีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด โดยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เป็นรายบุคคล ซึ่งในแต่ละแผนมีลักษณะของการฝึกฝน มอบหมายภาระงานชิ้นงานมีเกณฑ์การประเมินที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกัน แต่มีการปรับออกแบบกิจกรรมให้มีความที่ยืดหยุ่น นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนซ้ำและประเมินอย่างต่อเนื่องทำให้เห็นถึงพัฒนาการความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ยังผ่านการปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญทำให้แผนมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมเกียรติ รองประโคน และคณะ (2567) ที่กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแผนที่ถูกวางไว้อย่างรอบคอบทุกองค์ประกอบ รวมถึงการจัดเวลาและสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมส่งผลให้การสอนมีประสิทธิภาพตรงตามจุดหมายและทิศทางของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินยาลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.15/86.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับ

รัฐพงษ์ ศิริวิริยานันท์ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.17/85.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีดัชนีประสิทธิผล มีค่า เท่ากับ 0.7041 หรือร้อยละ 70.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพิจารณาข้อมูลหรือสารต่าง ๆ โดยใช้การจัดระบบเชื่อมโยงพร้อมกับการประเมินคุณค่านำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและต่อยอดความรู้ที่ได้รับอย่างสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ เมธาสิทธิ์ ธีรัตน์ศรีสกุล (2566) ที่กล่าวถึง GPAS 5 Steps ว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีแนวทางการพัฒนาบุคคลให้สามารถกำกับดูแลตนเอง ช่วยพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ สูงขึ้นให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีประสิทธิผลที่สำคัญ คือ การส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับคำกล่าวของ อธิโชค นาคสนอง (2565) ว่า GPAS เป็นวิธีที่ผู้อ่านได้เพิ่มศักยภาพด้านการอ่านไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการพัฒนาของนักเรียนเองได้เมื่อนำมาใช้ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ซึ่งเป็นกระบวนการอ่านที่เป็นระบบมีขั้นตอนเป็นกรอบส่งเสริมการอ่านอย่างมีเป้าหมายเพื่อพิจารณาประเมินข้อมูลอย่างลึก ตรงประเด็นและสรุปข้อมูลอย่างถูกต้องนำไปสู่การรวบยอดสร้างผลงานใหม่ได้อย่างมีวิจารณญาณได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กรกมล เทียนไชย และปริญ ทนันทชัยบุตร (2566) ที่กล่าวว่า SQ6R มีหลักการให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง สร้างและตอบคำถาม วิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหาและสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองให้สามารถเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการอ่านมากที่สุดในพื้นที่ 3 ชั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนได้ฝึกจากบทอ่าน ได้แก่ 1) นิทานและเรื่องสั้น 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) ข่าว 4) บทความ และ 5) สารคดี หลังดำเนินกิจกรรมขั้นนี้ นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงระบบและการวิเคราะห์อย่างลึกกว่าการทำกิจกรรมขั้นที่ 2 โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลและมุมมองที่ซับซ้อนบอกถึงผลกระทบและคาดการณ์ในอนาคตได้ สามารถประเมินคุณค่าและตัดสินใจทั้งจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องข้อในบทอ่านและนอกเหนือจากบทอ่านที่ปรากฏ อีกทั้งในขั้นที่ 4 ขึ้นต่อยอดและประเมินคุณค่าเป็นอีกขั้นหนึ่งที่พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาความคิดรวบยอดและสามารถตกผลึกข้อมูลอย่างสร้างสรรค์พร้อมกับมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้มีทักษะในการแก้ปัญหาวิเคราะห์สถานการณ์และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับ ณัฐกฤตา ใจห้าว และมณฑา ชุ่มสุคนธ์ (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการ์ดเกมกลยุทธ์ รายวิชา ส 33101 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นร้อยละ 71.08 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพสุตา พวงจันทร์ศรี (2566) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยภาพรวม มีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 62.24 อาจเนื่องมาจากกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น และเทคนิคการอ่าน SQ6R มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันในด้านเป้าหมายการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียน พัฒนาการคิดและตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารได้ กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นมีขั้นตอน อภิปรายแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลร่วมกันเพื่อปรับปรุงความสามารถในการสื่อสารของตน จึงทำให้ มีพัฒนาการสื่อสารที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์ (2563) ที่กล่าวถึงกระบวนการ GPAS 5 Steps ว่ามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จ นักเรียนได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นภายในกลุ่มลงความเห็น สรุปข้อมูล ผูกพันความคิดเห็นของผู้อื่น ผูกคิดวิเคราะห์คิดรวบยอด จากการค้นคว้าเพื่อนำเสนอให้ผู้อื่นเข้าใจและส่งต่อข้อมูลที่ถูกต้องที่สุดให้ผู้อื่น อีกทั้งการอ่าน SQ6R จะช่วย ให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารมากยิ่งขึ้น จนสามารถสรุปความรู้ที่ได้นำไปเขียน พูด หรือ ถ่ายทอดผ่านการสร้างสรรค์ด้วยวิธีต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ดังคำกล่าวของ เทพสุตา แพงจันทร์ศรี (2566) ที่ได้ กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยการใช้เทคนิค SQ6R เป็นขั้นตอนที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Robinson (1970) โดยเพิ่มกระบวนการให้ผู้เรียนได้มีการตรวจสอบความเข้าใจของตนเองด้วยการสังเคราะห์องค์ความรู้ และสร้างแผนภาพความคิดหรือโปสเตอร์ขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ฐานะวุฒิกุล และน้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์ (2567) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ร่วมกับอินโฟกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรม การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.85/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนมีความสามารถ การอ่านวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษญา เชี่ยวภาษา และกัธธ คงอรุณ (2565) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิค การอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.90/84.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักศึกษามีทักษะการอ่านอย่างมี วิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยพบถึงข้อจำกัดด้านเนื้อหาสาระหรือบทอ่านที่นำมา ดำเนินกิจกรรม กล่าวคือ บทอ่านควรมีคุณสมบัติเป็นบทอ่านที่ดีและเหมาะสม เพราะส่งผลต่อการเข้าใจของ ผู้อ่านในการคิดวิเคราะห์ เช่น บทอ่านข่าว บทความ หรือสารคดี อาจมีการใช้คำศัพท์ รูปประโยค เนื้อหา ซับซ้อนมีประเด็นที่ยากต่อการเข้าใจ เช่น ใช้อักษรย่อ คำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ ทำให้นักเรียน ไม่สามารถจับประเด็นหลักหรือสรุปเนื้อหาได้ อีกทั้งบางเนื้อหาต้องอาศัยการวิเคราะห์ตีความระดับสูง ต้องแยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น การจัดลำดับเหตุการณ์ และยังพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการอ่าน ที่มุ่งเน้นเพื่อจับใจความสำคัญจึงเกิดการละทิ้งรายละเอียดของเนื้อหาบทอ่านทำให้พลาดประเด็นที่ถูกต้อง

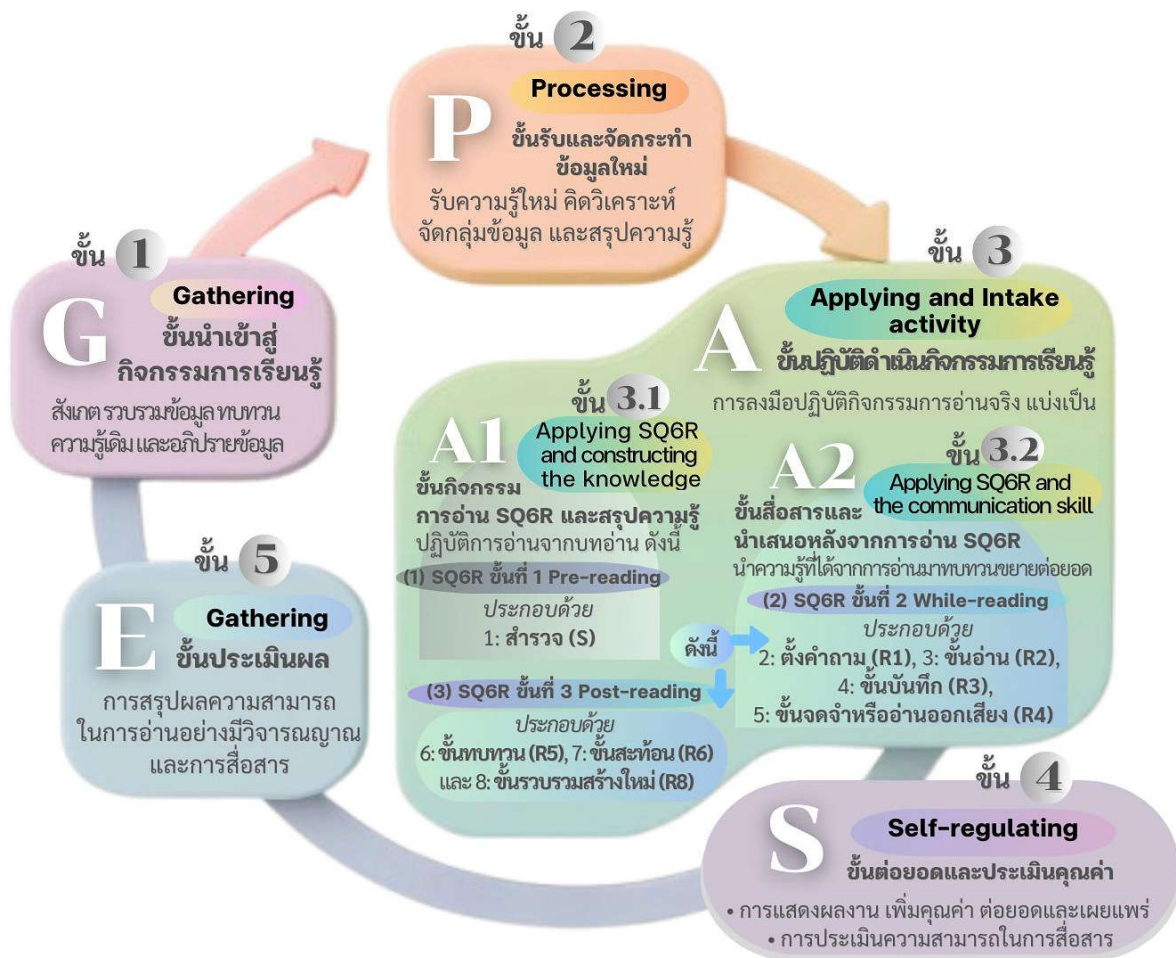

สมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้จึงอาจส่งผลต่อคะแนนความสามารถของนักเรียนในบางแผนมีระดับลดน้อยลง

จากอภิปรายผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเหมาะสม และส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเชิงวิจารณ์ญาณในการประเมินและเข้าใจเนื้อหาที่ได้รับจากการอ่านและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนชัดเจน สามารถปรับความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดทักษะที่มีความชำนาญในระดับที่สูงขึ้นและเหมาะสมกับวัย มีบทบาทในการทำกิจกรรมด้วยตนเองและแบบกลุ่มจนสามารถต่อยอดความรู้และเผยแพร่แก่ผู้อื่นต่อไปได้ ตลอดจนยังสามารถพัฒนาเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์การอ่านสรุปความ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดสร้างสรรค์ และการสื่อสาร ซึ่งล้วนเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจมีข้อจำกัดในการวิจัยอยู่เล็กน้อย แต่สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อจำกัดนี้ได้ต่อไป

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น มาสังเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนและจุดเน้นเพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากครูเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ และ SQ6R มีลักษณะเป็นเทคนิคการอ่านที่เน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านด้วยตนเองอย่างถ่องแท้ในแต่ละขั้นตอนและช่วยเสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ โดยการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น มีจำนวน 5 ขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพ 1 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย รัชกาย ใจวงศ์

จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างแผนภาพที่แสดงถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถขยายความเพิ่มเติมได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (Gathering: G) คือ ขั้นแรกของการเข้าสู่กิจกรรมให้นักเรียนใช้การสังเกต กระตุ้นเพื่อให้เกิดความสนใจ ความสงสัย ตั้งคำถาม และหาคำตอบโดยเริ่มเชื่อมโยงความรู้เดิมของตน หลังจากนั้นรวบรวมคำตอบทั้งของตนเองและของเพื่อนร่วมชั้นเชื่อมโยงสู่เนื้อหาการเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (Processing: P) คือ การดำเนินการเรียนความรู้เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้นักเรียนจัดกลุ่มข้อมูลและสรุปความรู้ด้วยตนเองโดยใช้การเขียนสรุปเป็นบันทึกแบบสั้นหรือแผนภาพต่าง ๆ มาช่วยจัดความคิดให้เป็นระบบเพื่อนำไปสู่การออกแบบสร้างทางเลือกลำดับความคิด ความเข้าใจ การตัดสินใจและวางแผนก่อนลงมือทำกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (Applying and Intake activity: A) การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจริง แบ่งเป็น

ขั้นที่ 3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (Applying SQ6R and constructing

the knowledge: A1) พัฒนาความสามารถในการอ่านรายบุคคล พร้อมทั้งฝึกฝนทำตามขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอน มีการสรุปเป็นความรู้ความคิดรวบยอด แบบแผน หลักการ และนำสิ่งที่สรุปได้ไปขยายความรู้ ปฏิบัติการอ่าน ดังนี้ (1) SQ6R ขั้นที่ 1 Pre-reading ประกอบด้วย 1: สำรวจ, (2) SQ6R ขั้นที่ 2 While-reading ประกอบด้วย 2: ตั้งคำถาม, 3: ขั้นอ่าน, 4: ขั้นบันทึก, 5: ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง

ขั้นที่ 3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (Applying SQ6R and the communication skill: A2) การปฏิบัติกิจกรรมนำองค์ความรู้ที่ได้เป็นความคิดรวบยอดจากการอ่านมา ทบทวนอีกครั้งและนำไปขยายต่อยอดโดยการคิดสร้างสรรค์พัฒนาต่อเป็นผลงานที่มีคุณภาพและมีคุณค่ามากกว่าเดิม จนสามารถสรุปเป็นหลักการนำเสนอแก่ผู้อื่นได้ เช่น การพูดรายงาน การอภิปราย การเผยแพร่ จัดทำเป็นแผนผังความคิด หรือเผยแพร่ด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความสนใจของนักเรียน ปฏิบัติการอ่าน ดังนี้ (3) SQ6R ขั้นที่ 3 Post-reading ประกอบด้วย 6: ขั้นทบทวน, 7: ขั้นสะท้อน และ 8: ขั้นรวบรวมสร้างใหม่

ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (Self-regulating: S) การแสดงผลงานที่แสดงให้เห็นถึงผลรวบยอดของการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านมา มีการเพิ่มคุณค่าความรู้ ต่อยอดไปเผยแพร่ และการประเมินความสามารถในการสื่อสารหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ ผ่านการสรุปความรู้ โดยใช้กลวิธีการสื่อสารด้วยแนวคิดสร้างสรรค์รูปแบบต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluation: E) การวัดและประเมินผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งตรวจภาระงานชิ้นงานแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (หลังเรียน)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรศึกษาการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด เพื่อการดำเนินกิจกรรมที่เป็นไปอย่างราบรื่น และเตรียมพร้อมสำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น อีกทั้งควรกำหนดเวลาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม เนื่องจากการอ่านต้องใช้เวลา อาจใช้ชั่วโมงเรียนสองชั่วโมงที่ต่อเนื่องกัน

2. ครูควรเลือกบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับสาระ ข่าวสารที่ทันสมัย ประเด็นที่นักเรียนคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์ร่วม และเหมาะสมกับช่วงอายุ เนื่องจากนักเรียนอาจเบื่อหน่ายในการอ่านเนื้อหาที่ซับซ้อน หรือมีเนื้อหาขนาดยาว อีกทั้งควรกระตุ้นความสนใจเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น การวางแผน การอภิปราย และการระดมสมอง โดยไม่ควรเร่งสรุปเนื้อหาเร็วเกินไป

3. ครูควรเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง และควรมีความยืดหยุ่นขณะดำเนินกิจกรรม เนื่องจากนักเรียนอาจมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้ อาจมีกรณีนักเรียนที่ไม่เข้าใจในบางคำสั่ง หรือบางเนื้อหา อาจต้องใช้เวลาในการแนะนำ อธิบาย หรือยกตัวอย่างประกอบรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมทักษะการอ่านและการสื่อสารด้านต่าง ๆ รวมถึงควรประยุกต์ใช้กับรายวิชาภาษาไทยในเนื้อหาและระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรนำไปประยุกต์ใช้หรือบูรณาการใช้กับรายวิชาหรือกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาเสริมทักษะการอ่านและการสื่อสารด้านต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ
3. อาจมีการสร้างนวัตกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจและความสะดวกของนักเรียน เช่น E-book, เกมการศึกษา, บทเรียนออนไลน์ เป็นต้น
4. ควรแนะนำนักเรียนให้ตระหนักถึงวัตถุประสงค์ในการอ่านและความสำคัญของการอ่านบทอ่านทั้งบทหรือข้อมูลทั้งหมดเพื่อเก็บข้อมูลอย่างละเอียด ให้ความสำคัญถูกต้องตรงกับสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อไม่ควรอ่านเพียงจุดที่เน้นเฉพาะเจาะจงหรือเลือกอ่านข้ามข้อมูล เพราะอาจทำให้ได้รับสารที่ผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์ได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ สุภาราย. (2564). *สื่อสารอย่างไรสร้างเด็กไทยกล้าคิดวิเคราะห์*. เรียกใช้เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2567 จาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/392>
- กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์. (2565). ผลการใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริงเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา ฐานะวุฒิกุล และน้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์. (2567). การพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ร่วมกับอินโฟกราฟิก. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*. 14(1), 1-14.
- กรกมล เทียนไชย และปริญ ทนันทชัยบุตร. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดและความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*. 13(3), 139-146.
- จันทร์พิมพ์ รังสี. (2565). การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยการใช้เทคนิค SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัตนราชกุลบำรุง. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน (Reading and Reading Promotion)*. กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาการ.
- ชุติมา ประยงค์. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ณัฐกฤตา ใจห้าว และมณฑา ชุ่มสุคนธ์. (2567). การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการดัดเกมกลยุทธ์ รายวิชา ส 33101 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 ห้วยคล้า (พรหมดิเรก อนุสรณ์). *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*. 6(1), 276-291.
- ญาณวัฒน์ เสือพล. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ติดตามในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “เขียนความรู้สู้”. *วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ดนยา วงศ์ธนะชัย. (2542). *การอ่านเพื่อชีวิต*. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เทพสุตา แพงจันทร์ศรี. (2566). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. กภาพสินธุ์ : โรงเรียนเทศบาล 1 กภาพสินธุ์พิทยาสีห์.
- ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นภาพร ภาเชื้อ. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องลม ฟ้า อากาศ และวัฏจักรของน้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 Steps ปีการศึกษา 2557. *รายงานการวิจัย*. อุบลราชธานี : โรงเรียนอนุบาลน่องหญิง.
- นฤวรรณ ม่วงประเสริฐ. (2564). ปัจจัยการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสิต ผลเดชสถาพร. (2564). การใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นุสรรา มุหะหมัด และคณะ. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์ด้วยโครงการฝึกอบรมการนำสื่อการเรียนรู้ความจริงเสริมในรายวิชาเคมี เรื่อง หมู่ฟังก์ชันสารอินทรีย์. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 18(2), 168-182.
- บุญญาพร ทองจันทร์. (2560). ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม). *วารสารช่อพะยอม*. 28(1), 125-132.
- ปรภัสร์ มาสะอาด และคณะ. (2566). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาไทย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารสหวิทยาการวิจัย ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 12(1), 219-229.
- ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์. (2557). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ6R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- พรณิการ์ สมัคร. (2566). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารนิสิตวัง*. 25(2), 1-13.
- พิชญา เขียวภาษา และกำธร คงอรุณ. (2565). การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*. 12(3), 63-71.
- พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์. (2563). การพัฒนาความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ แข็งขัน และคณะ. (2553). *คู่มือฝึกอบรมภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฟื่องลดา ชมชื่น. (2557). ผลการสอบตามแนวคิดการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนไทย. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธาสิทธิ์ ธีรรัตน์ศรีสกุล และคณะ. (2565). การพัฒนาทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์และการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 steps ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*. 13(2), 129-149.
- เมธาสิทธิ์ ธีรรัตน์ศรีสกุล. (2566). การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 STEPS เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้*. 3(1), 71-87.
- ระวีวรรณ บวกหาร. (2566). แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในการจัดการเรียนรู้ ตามกรอบภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัฐพงษ์ ศิริวิริยานันท์ (ผู้บรรยาย). (29 พฤษภาคม 2563). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ (การวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลง) ครั้งที่ 5* (หน้า 496-505). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. เรียกใช้เมื่อ 5 พฤษภาคม 2567 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- วนิดา พรหมเขต. (2559). *การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- วิระวัลย์ ดีเลิศ และสุชาสินี วิทยาภรณ์. (2567). ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. *วารสาร*

- มหาจุฬานาครทรรศน์. 11(1), 289-299.
- วิสูตร โพธิ์เงิน และคณะ. (2564). ผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. 11(1), 22-35.
- ศศิกันต์ หลวงนุช. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้ GPAS 5 Steps ร่วมกับแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. นครปฐม : มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- ศศิมา เฉยดี. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *Journal of Roi Kaensam Academi*. 9(12), 534–550.
- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2559). *วิธีสอนทั่วไป (Method of Teaching)* พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), (2564). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมยกระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อพัฒนาพหุปัญญาและสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ขับเคลื่อนสู่ไทยแลนด์ 4.0*. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- สันติศักดิ์ ทองสร้อย. (2564). การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคการรู้สักร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดขั้นสูง. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สันติศักดิ์ ทองสร้อย และพินพนธ์ คงวิจิตต์. (2565). การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคการรู้สักร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดขั้นสูง. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 5(2), 430-443.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *Competency-based Education โครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)*. เรียกใช้เมื่อ 27 พฤษภาคม 2567 จาก <https://cbethailand.com/>
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2565). *คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพมหานคร : อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้ามืองไทย).
- สิริพร รัตนมุง. (2559). การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุดคณิง นฤพนจิรกุล และกรัณทรัตน์ พิงโพธิ์ทอง. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. *วารสารการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ*. (5), 312-321.
- สุรรัตน์ ไชยสุรียา. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถ

- ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรรัตน์ อักษรกาญจน์. (2561). การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ : เทคนิคการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 10(1), 91-114.
- สมเกียรติ รองประโคน และคณะ. (2567). การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS 5 Steps) ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *คุรุสภาวิทยากร*. 5(2), 105-119.
- อิทธิโชค นาคสนอง. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Kasem bundit university. (2557). *เอกสารประกอบการสอน วิชา GE 125 การสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- Muhammad A. Al Roomy. (2022). Investigating the Effects of Critical Reading Skills on Students' Reading Comprehension. *Arab World English Journal (AWEJ)*. 13(1), 366-381.
- PISA Thailand (2566). *สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2567 จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/>
- Rusmiati and Suidamaiyanti. (2022). The use of SQ6R method in increasing EFL students' reading comprehension. *ACCENTIA Journal of English Language and Education*. 2(1), 31-39.